

АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ СИСТЕМНОЇ КРИЗИ

У статті розглянуто аспекти розвитку промислової галузі України під негативним впливом фінансово-економічної та суспільно-політичної кризи. Узагальнення аспектів сучасного розвитку промислової галузі підтвердило, що на тлі зростаючих показників доданої вартості промислової галузі у 2014 році, фінансово-виробничі показники демонструють суттєве зниження, що обумовлює збитковість діяльності підприємств. До чинників негативного впливу на розвиток промислового сектору віднесено несприятливу кон'юнктуру ринку, зниження попиту на продукцію, високий рівень собівартості продукції в умовах загального зниження цін, обмеження на експортні операції в умовах значної залежності від їх обсягів, відтік інвестиційного капіталу та загальна низька конкурентоспроможність продукції.

Ключові слова: промисловість, машинобудування, ВВП, ВДВ, інвестиції, індекс цін, індекс продукції, ринок праці, фінансові результати до оподаткування, рентабельність, чистий прибуток.

Постановка проблеми. Кризові явища та їх наслідки, що проникли у всі сфери життєдіяльності суспільства України, мають деструктивний вплив на розвиток державобудівних галузей економіки, зокрема на промисловість. Цілком залежне від світової кон'юнктури експортно-орієнтоване, низько технологічне та енергоємне промислове виробництво зазнає суттєвих втрат через низький рівень конкурентоспроможності власної продукції, що пояснюється високим рівнем собівартості продукції, відтоком інвестиційного капіталу, зниженням трудового потенціалу та застарілими виробничими технологіями. Внутрішні проблеми галузі загострюються внаслідок несприятливої кон'юнктури на зовнішніх ринках та валютну нестабільність в країні. Загалом подальше існування промислових підприємств за сформованою експортно-орієнтованою моделлю розвитку із існуючим рівнем виробничих технологій може призвести до подальшого скорочення потенціалу галузі та остаточної втрати конкурентних позицій на зовнішніх ринках.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням розвитку промислової галузі присвячені праці О.І. Амоші, В. М. Гейця, Я.А. Жаліла, Г.А. Семенова, А.Г. Семенова, Н.Г. Метеленко, О.В. Половян, В.І. Ляшенко, та інші. Проте, за останній рік Україна увійшла в чергову фазу рецесії, що обумовлює глибоку системну кризу держави. Це обумовлює негайну потребу

перегляду стратегічного розвитку промислових підприємств в напрямі втримання позицій на ринку та пошуку оптимальних антикризових механізмів. Основою дослідження повинно стати всебічне оцінювання масштабу кризових явищ та глибини їх загострення з урахуванням сценаріїв можливих наслідків.

Метою статті є узагальнення основних аспектів розвитку промисловості України в умовах суспільно-політичної та фінансово-економічної кризи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Економіка промисловості України у 2014 році формувалася під впливом суспільно-політичної та фінансово-економічної криз, наслідки яких дестабілізували також і фінансово-виробничий сектор, якому і так властиві внутрішні деструктивні засади функціонування.

Заглиблення у рецесію країни обумовлено низкою зовнішніх та внутрішніх чинників. Підґрунтям для подальшого спаду економіки країни ззовні стали наступні чинники [1]: уповільнення попиту на імпорт з боку розвинених економік, обмеження на експортні операції від країн Митного союзу, поступове зниження конкурентоспроможності економік, що розвиваються, гальмування глобального інвестиційного попиту та несприятлива кон'юнктура світових товарів для вітчизняних виробників.

До внутрішніх деструктивних чинників фахівці віднесли наступні [1]: відсут-

ність реально впровадженої та дієвої стратегії економічного розвитку країни та необхідного ресурсу для реалізації задекларованих її аспектів; скорочення експорту в результаті суттєвого зниження рівня цін на експортно-орієнтовану продукцію в умовах зростання її собівартості; недостатність сировини для виробництва експортно-орієнтованої продукції; скорочення обсягів інвестування; скорочення обсягів

промислового виробництва та обсягів доданої вартості за більшістю видів економічної діяльності порівняно з 2012 роком; низька конкурентоспроможність промислової продукції.

Економічні результати діяльності промислових підприємств в умовах кризи продемонструємо через показники ВВП та доданої вартості країни за виробничим методом та категоріями доходу, табл.1, 2.

Т а б л и ц я 1

Динаміка показників ВВП та ВДВ у промисловому секторі за перше півріччя 2014 р. за виробничим методом, млн.грн.

Найменування показника	1 кв. 2013р.	2 кв. 2013р.	3 кв. 2013р.	4 кв. 2013р.	1 кв. 2014р.	2 кв. 2014р.
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	17714/ 5,85%	21200/ 6,01%	21536/ 5,46%	22543/ 5,58%	18969/ 6,1%	21800/ 5,9%
Переробна промисловість	37400/ 12,35%	47784/ 13,54%	43849/ 11,11%	44902/ 11,1%	37811/ 12,1%	49255/ 13,2%
ВВП	302864/ 100%	353025/ 100%	394731/ 100%	404311/ 100%	313047/ 100%	372770/ 100%

Джерело: розроблено автором на підставі [2]

Отже, показники добувної промисловості і розроблення кар'єрів демонструють зростання рівня доданої вартості на 14,92%, переробної промисловості – на 30,26% у другому кварталі 2014 року порівняно з першим кварталом. Частка доданої вартості показника добувної промисловості і роз-

роблення кар'єрів змінилася з рівня 6,1% у 1 кварталі до 5,9% - у 2 кварталі 2014 року від ВВП країни, а показник частки переробної промисловості – з 12,1% у 1 кварталі до 13,2% - у 2 кварталі 2014 року від ВВП країни.

Т а б л и ц я 2

Динаміка показників ВВП та ВДВ у промисловому секторі за категоріями доходу, млн.грн.

Найменування показника	Валова додана вартість, млн.грн.	Оплата праці найманих працівників	Податки за виключенням субсидій на виробництво та імпорт	Валовий прибуток, змішаний дохід
1 квартал 2014 р.				
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	18969	10128	-3012	11853
Переробна промисловість	37811	28720	1726	7365
2 квартал 2014 р.				
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	21800	11854	-2859	12805
Переробна промисловість	49255	31354	1883	16018
Темпи росту,%				
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	114,92	117,04	94,92	108,03
Переробна промисловість	130,26	109,17	109,10	217,49

Джерело: розроблено автором на підставі [2]

Рівень оплати праці найманих працівників у показнику валової доданої вартості у добувній промисловості і розробленні кар'єрів зріс у 2 кварталі 2014 року на 17,04%, а у переробній промисловості – на 9,17%. Рівень обсягів податків у добувній промисловості і розробленні кар'єрів скоротився на 5%, переробній навпаки –

зріс на 9,1%. Загалом рівень показника валового прибутку, змішаного доходу у добувній промисловості і розробленні кар'єрів зріс на 8,03%, проте у переробній промисловості - майже у 2,17 рази.

Розглянемо інші аспекти формування економічних результатів промислових підприємств у 2014 році, табл. 3-8, рис.1-2.

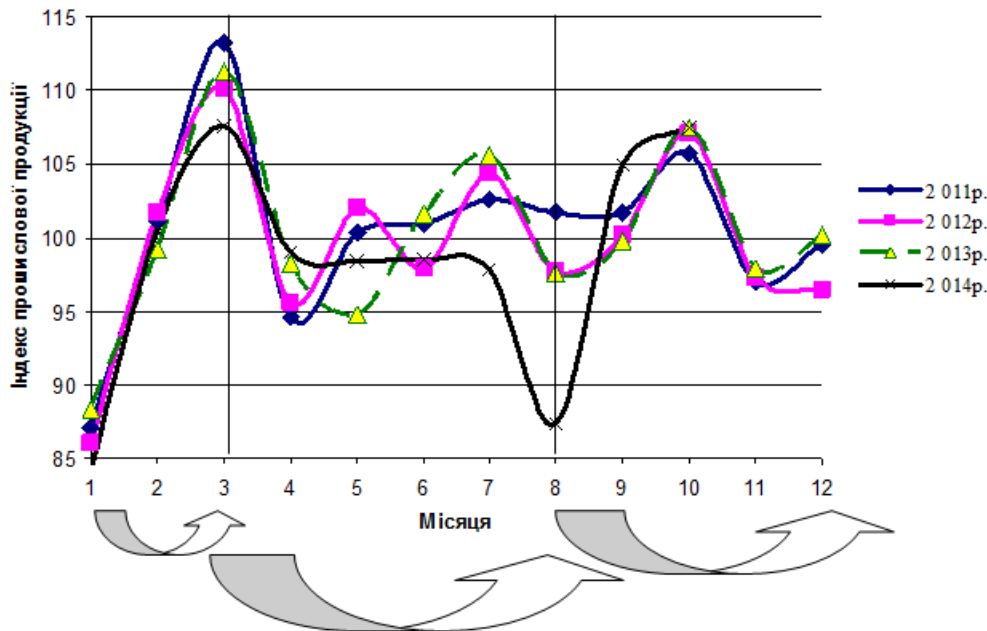

Рис. 1. Індеси промислової продукції за видами діяльності по місяцях (у 2014 році дані зазначені до жовтня місяця)

Джерело: розроблено автором на підставі [2]

Отже, динаміка індексу промислової продукції демонструє подібність тенденцій у першому кварталі кожного досліджуваного року. З 2011р. по 2013р. тенденція на протязі років має подібний характер, проте відрізняється рівнем індексів промислової продукції. Динаміка показників у 2014 р. вже з другого кварталу демонструє боковий тренд та вже з липня місяця суттєве зниження рівня індексу промислової продукції, тривалість якого була на протязі місяця. Вже з серпня місяця динаміка має зростаючу тенденцію, яка у жовтні місяця досягла рівня аналогічного періоду попередніх років. Загальна тенденція індексів промислового виробництва коригується за трьома періодами: перший – з січня до березня; другий – з березня до серпня; третій – з серпня до грудня. Така циклічність по-

яснюється специфікою операційно-виробничого циклу на промислових підприємствах.

Розглянемо тенденції рівня цін на промислову продукцію у 2014 року., рис. 2.

На рис. 2 наочно зображено значні коливання та загальну низхідну тенденцію рівня цін на промислову продукцію у 2011 році. У 2012 році тенденція рівня цін на промислову продукцію зростає до травня місяця, потім протягом червня та липня місяця спостерігається суттєве зниження рівня ціни. Вже у серпні зростаюча динаміка відновлюється, проте рівень цін травня місяця досягнути не вдається. З серпня місяця по листопад місяць рівень цін поступово знижується та вже у грудні майже досягає рівня серпня місяця.

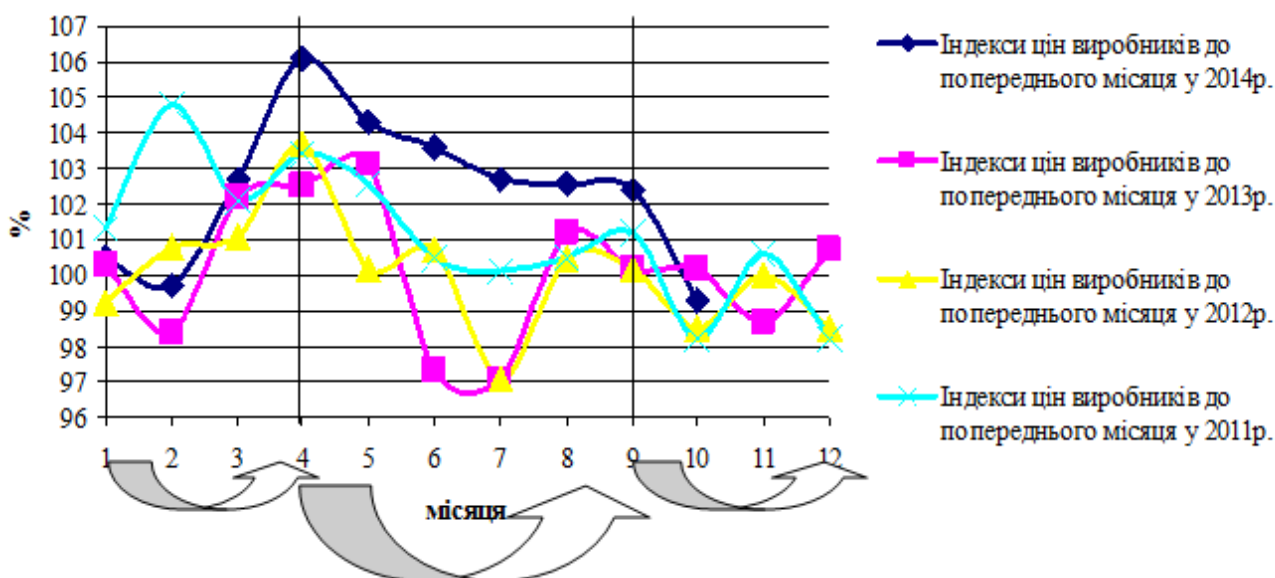

Рис. 2. Тенденції цін на промислову продукцію до попереднього місяця (у 2014 році дані зазначені до жовтня місяця)

Джерело: розроблено автором на підставі [2]

У 2014 році з лютого рівень цін демонструє стрімке зростання, рівень якого перевищив рівень цін аналогічного місяця попередніх років. Зростаюча тенденція протрималася до квітня місяця. З травня по вересень спостерігається стійка низхідна динаміка за рівнями цін на промислову продукцію. Вже у вересні місяця відбувається суттєве зниження рівня цін, що триває і досі. Загалом кардинальні цінові зміни за останні три роки відбуваються у трьох періодах, перший – з січня до кві-

тень; другий – з квітня по вересень; третій – з вересня до грудня. Така тенденція пояснюється зміною цінової кон'юнктури на ринку під впливом валютних, бюджетних та інших чинників, рівень впливу яких притаманний відповідному періоду.

Розглянуті виробничі та цінові тенденції, суспільно-політичні та фінансово-економічні чинники обумовили наступні фінансові результати діяльності промислових підприємств, табл.3.

Т а б л и ц я 3

Динаміка показників фінансових результатів до оподаткування промислових підприємств, млн.грн.

Найменування	Фін. рез. до оподаткування	Прибуткові		Збиткові	
		Частка,%	Фін. рез.	Частка,%	Фін. рез.
2011					
Промисловість	58662,3	62,6	106688,2	37,4	48025,9
Машинобудування	14637,6	67,3	17053,6	32,7	2416,0
2012					
Промисловість	21353,4	62,4	86504,1	37,6	65150,7
Машинобудування	13322,8	67,0	16515,8	33,0	3193,0
2013					
Промисловість	13698,3	63,3	81336,9	36,7	67638,6
Машинобудування	5526,9	65,2	9597,8	34,8	4070,9
січень-вересень 2014					
Промисловість	-79724,0	54	60623,3	46	140347,3
Машинобудування	-10340,4	60,06	7465,3	39,4	17805,7

Джерело: розроблено автором на підставі [2]

За даними таблиці 3 спостерігається суттєве зниження частки прибуткових підприємств (майже на 10%) за січень-вересень 2014 року, що призвело до від'ємного значення фінансового результату до оподаткування на рівні «- 79724,0» млн.грн., що складає 21% від рівня ВВП за категоріями кінцевого використання за другий квартал 2014 року, та 47,4% від загального фінансового результату до оподаткування за великими та середніми підприємствами України за січень-вересень 2014 року.

Від'ємний фінансовий результат до оподаткування у машинобудівній галузі за січень-вересень 2014 року складає 13% від фінансового результату до оподаткування промисловості та 6,15% від загального фінансового результату до оподаткування за великими та середніми підприємствами України за січень-вересень 2014 року. У підсумку представимо динаміку рівня чистого прибутку (збитку) за аналогічний період, рис. 3.

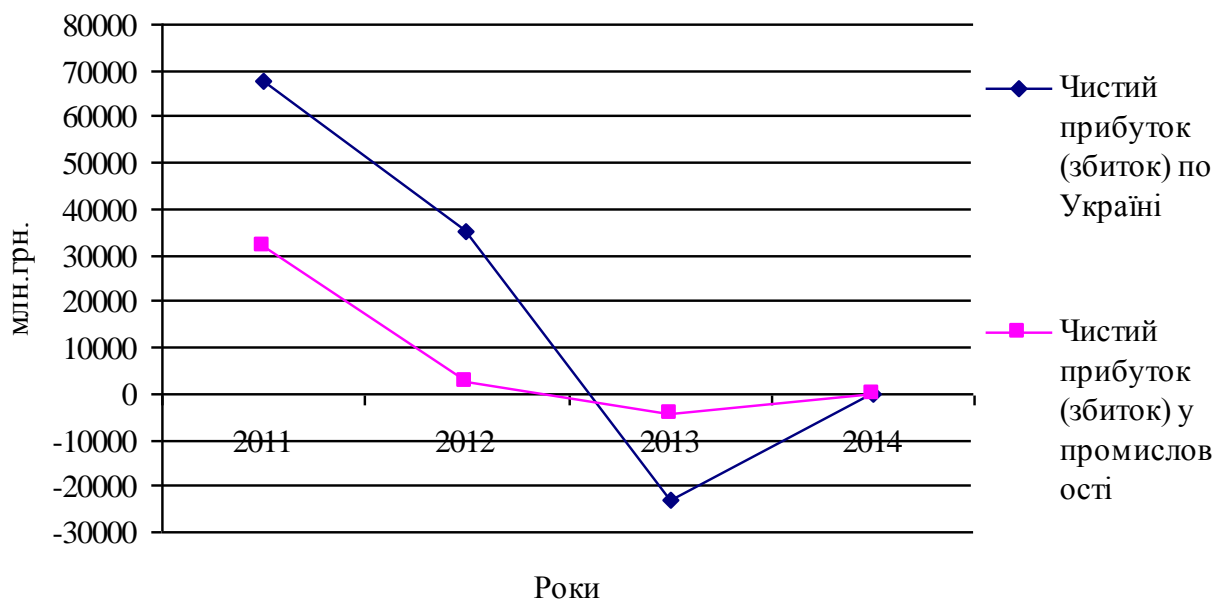

Рис. 3. Динаміка показників чистого прибутку (збитку) по Україні та промисловості (у 2014 році дані обрано за перше півріччя),

Джерело: розроблено автором на підставі [2]

Для подальшого вивчення фінансових результатів промислових підприємств розглянемо рівень рентабельності опера-

ційної діяльності великих та середніх підприємств, табл. 4.

Т а б л и ц я 4

Рентабельність операційної діяльності великих та середніх підприємств, млн.грн.

Найменування показника	Результат від операційної діяльності	Витрати операційної діяльності	Рівень рентабельності (збитковості), %
2011р.			
Промисловість	81805,4	1742908,8	4,7
Машинобудування	17788,6	191449,2	9,3
2012р.			
Промисловість	52583,2	1568185,0	3,4
Машинобудування	16598,1	168408,6	9,9
2013р.			
Промисловість	46273,4	1527700,7	3,0
Машинобудування	9236,5	139902,9	6,6
Січень-червень 2014р.			
Промисловість	21496,4	711021,3	3,0
Машинобудування	-938,8	63400,9	-1,5

Джерело: розроблено автором на підставі [2]

Отже, результати від операційної діяльності у промисловому секторі економіки знизилися у 2012 році на 36%, у 2013 році на 12%, та за 1 півріччя 2014 року темп росту склав вже 46%. Показник витрат операційної діяльності знизився у 2012 році на 10%, у 2013 році - на 3% та за 1 півріччя 2014 року становить вже 47%. Рентабельність промислових підприємств скоротилася з 2011 року по перше півріччя 2014 року з рівня 4,7% до 3% відповідно. Проте, за перше півріччя 2014 року у сек-

торі машинобудування спостерігаються від'ємні результати.

Розглянемо обсяги прямих іноземних інвестицій (акціонерний капітал) в економіку України, а саме промисловий та машинобудівний сектор, див. табл. 5. Отже, загальний показник обсягів прямих іноземних інвестицій в промисловий сектор економіки України скоротився за 10 місяців 2014 року на 15%, що склало 8469,6 млн.дол.США.

Т а б л и ц я 5

Обсяги прямих іноземних інвестицій (акціонерний капітал) в економіку України

Найменування показника	Обсяги іноземних інвестицій на			
	01.01.2014р.		01.10.2014р.	
	млн.дол.США	у % до загального підсумку	млн.дол.США	у % до загального підсумку
Всього	56 992,2	100,0	48 522,6	100,0
Промисловість	17 993,2	31,6	15 533,0	32,0
Машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування	1 220,5	2,1	1 052,4	2,2

Джерело: розроблено автором на підставі [2]

Структура розподілу обсягів прямих іноземних інвестицій збереглася як для промисловості (біля 32% від загального обсягу), так і для машинобудування (біля 2% від загального обсягу).

Найбільша частка інвестицій у промисловість України на 01.01.2014р. та 01.10.2014р. відповідно надійшла від таких країн, як Австрія (2%-2%), Велика Британія (2,7%-2,7%), Люксембург (2%-1,4%), Нідерланди (11,9%-13%), Німеччина (29,5%-32,6%), Польща (1,7%-1,8%), Російська Федерація (1,9%-1,3%), Франція (1,6%-1,6%), Швейцарія (4,6%-5,5%), Швеція (1,5%-1,6%), Кіпр (26,6%-23,5%), Беліз (3,4%-2,5%), США (1%-1,1%).

Що стосується галузі машинобудування, то до неї надійшла наступна частка прямих іноземних інвестицій за 01.01.2014р. та 01.10.2014р. відповідно від Білорусії (4,2%-4,4%), Польщі (24%-23,5%), Російської Федерації (62,4%-60,6%).

Розглянемо показники обсягів капітальних інвестицій за 2013 рік та січень-червень 2014р. Отже, за даними табл. 6 видно, що показники обсягів капітальних інвестицій у промисловість і загалом по Україні порівняно з 2013 роком суттєво скоротилися.

Т а б л и ц я 6

Показники обсягів капітальних інвестицій в Україні

Найменування показника	Всього, тис.грн.	Промисловість, тис.грн.	Частка промисловості,%
Освоєно капітальних інвестицій у 2013р.	105284882,42	45877041,9	43,6
Освоєно капітальних інвестицій у 2014р.:	86860028	36151109	41,6
- у тому числі за рахунок держбюджету у 2014р.	375652	63754	16,97
Темп росту 2014/2013рр.,%	82,5	78,8	-//-

Джерело: розроблено автором на підставі [2]

Також, незважаючи на значний рівень зносу основних засобів промисловості, потреби переозброєння та екологізації виробничих технологій, рівень фінансування капітальних інвестицій з державного бюджету недостатній.

На наступному етапі пропонуємо оцінити соціальний аспект розвитку промисловості в Україні, а саме зміни у показниках середньомісячної заробітної плати за період 2013р. та січень-червень 2014р., табл.7.

Т а б л и ц я 7

Середньомісячна заробітна плата за видами економічної діяльності

Найменування показника	Нараховано в розрахунку на одного штатного працівника	
	грн.	у % до середнього рівня по економіці
Усього у 2013р.	3265	100
Усього у 2014р.	3368	100
Темп росту,%	103,15	-//-
Промисловість у 2013р.	3763	115,2
Промисловість у 2014р.	3880	115,2
Темп росту,%	103,12	-//-

Джерело: розроблено автором на підставі [2]

У табл.7. відображено, що показники рівня середньомісячної заробітної плати у промисловому секторі економіки вищі майже на 15% за рівень аналогічного показника по Україні. Незважаючи на суттєве зростання індексу споживчих цін рівень

показника середньомісячної заробітної плати у промисловому секторі та загалом по Україні зріс за досліджуваний період всього на 3%.

Т а б л и ц я 8

Показники ринку праці в Україні та промисловому секторі

Найменування показника	Україна	Промисловість
1 півріччя 2014р.		
Середньо-облікова кількість штатних працівників, тис.осіб	9150,6	2371,1
Прийнято, тис.осіб	1555	349,8
Вибуло, тис.осіб	1968	486,9
Знаходились у відпустках без збереження заробітної плати (на період припинення виконання робіт), тис.осіб	88,1	53,7
Переведені з економічних причин на неповний робочий день (тиждень), тис.осіб	793,4	371,1
У середньому на одного штатного працівника фонд робочого часу, год.	1394	1438
Відпрацьовано у середньому на одного штатного працівника фонд робочого часу, год.	1189	1180
Невідпрацьовано у середньому на одного штатного працівника фонд робочого часу, год.	128	128
Кількість зареєстрованих безробітних, тис.осіб		
За 1 півріччя 2013р.	450,9	98,3
За 1 півріччя 2014р.	437,5	90,1
Потреба роботодавців у працівниках для заміщення вільних робочих місць тис.осіб		
За 1 півріччя 2013р.	69,7	20,9
За 1 півріччя 2014р.	48,7	14,5
Працевлаштовано зареєстрованих безробітних, тис.осіб		
За 1 півріччя 2013р.	259,7	54,1
За 1 півріччя 2014р.	281,7	60,8
Кількість працівників, яким не виплачено заробітну плату, тис.осіб		
На 1 липня 2014р.	119,7	62,9

Джерело: розроблено автором на підставі [2]

Фонд оплати праці штатних працівників по Україні склав 281963,4 млн.грн., з них 60,7% фонд основної заробітної плати; 34,2% фонд додаткової заробітної плати; 5,1% заохочувальні та компенсаційні надбавки, 10,1% нараховано за невідпрацьований час з фонду оплати праці від показника фонду оплати праці штатних працівників по промисловості. Аналогічні показники по промисловості відповідають наступному рівню: фонд оплати праці – 83919,5 млн.грн. (29,76% від показника по Україні); фонд основної заробітної плати – 59,9%; фонд додаткової заробітної плати – 35,9%; заохочувальні та компенсаційні надбавки – 4,2%; нараховано за невідпрацьований час з фонду оплати праці 11,3% від показника фонду оплати праці штатних працівників по промисловості.

Розглянемо показники ринку праці по Україні та промисловості зокрема, табл. 8. Отже, показники рівня праці за перше півріччя 2014 року порівняно з аналогічним періодом минулого року демонструють суттєве скорочення, окрім показника кількості працевлаштованих зареєстрованих безробітних, частка яких зросла по Україні на 8,5%, а по промисловому сектору - на 12,4%. Проте, на 1 липня 2014 року кількість працівників, яким не виплачено заробітну плату сягнула 119,7 тис.осіб по Україні та 62,9 тис.осіб по промисловому сектору економіки. Загалом, сума боргу в середньому на одного працівника становить по Україні 4847 грн, а по промисловості – 3250 грн.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Застійні кризові явища в Україні та внутрішні деструктивні процеси розвитку промисловості обумовили наступні результати функціонування промислових підприємств у першому півріччі 2014 року. На фоні зростання рівня ВВП країни у другому кварталі 2014 року на 19%, показники валової доданої вартості добувної промисловості також демонструють зростання на 14%, а в переробній – на 30%.

Показники індексів промислової продукції характеризуються різкими розворотами тренду та значним рівнем коливальності, які чередують низхідну та зростаючу тенденцію. Цінова динаміка 2014 року відмінна від трендів попередніх років та демонструє стійку поступову тенденцію до спаду. Фінансові результати промислових підприємств знижують свій рівень стійкими темпами, та вже у 2014 році демонструють від'ємні результа-

ти. Чистий прибуток промислових підприємств знижується до 2013 року та має від'ємні значення, проте на початку 2014 року рівень показника підвищується. Рентабельність промислових підприємств на основі результатів операційної діяльності демонструє рівень у 3%, проте у машинобудуванні взагалі «-1,5%». Якщо обсяги прямих іноземних інвестицій в Україну у другому кварталі 2014 року скоротилися порівняно з першим на 15%, то у промисловості – на 16%. Такі тенденції супроводжуються низьким рівнем забезпечення капітальних інвестицій у промисловість, особливо з державного боку.

Незважаючи на зростання споживчих цін, рівень показника середньомісячної заробітної плати у промисловості зріс порівняно із аналогічним періодом попереднього року всього на 3%. Показники ринку праці у промисловості демонструють на початку 2014 року незначне зниження кількості зареєстрованих безробітних та потреби у працівниках на фоні зростання працевлаштованих зареєстрованих безробітних. Отже, незважаючи на зростання певних показників у промисловості, галузь у 2014 році є офіційно збитковою. Зазначені тенденції обумовлюють негайну потребу у розробці антикризових заходів щодо подальшого відновлення позицій промислового сектору в економіці країни та на зовнішніх ринках загалом.

Література

1. Системна криза в Україні: передумови, ризики, шляхи подолання: аналіт. доп. / Я.А. Жаліло, К.А. Кононенко, В.М. Яблонський [та ін.]; за заг. ред. Я.А. Жаліла. – К.: НІСД, 2014. – 132с.
2. Офіційний сайт Державного служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>
3. Доповідь "Про соціально-економічне становище України за січень-жовтень 2014 року" вміщує основні показники соціально-економічного розвитку країни без урахування даних по тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим і м.Севастополя [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>
4. Формування моделі економічного розвитку України у після кризовому світі : аналіт. доп. / Я. А. Жаліло, Д. С. Покришка,

Я. В. Белінська [та ін.]. – К. : НІСД, 2014. – 116 с. – (Сер. «Економіка», вип. 14). Ф 79

5. Інноваційний розвиток промисловості як складова структурної трансформації економіки України : аналіт. доп. / О. В. Собкевич, А. І. Сухоруков, А. В. Шевченко [та ін.]; за ред. Я. А. Жаліла. – К. : НІСД, 2014. – 152 с. – (Сер. «Економіка», вип. 15).

References

1. Sistemna kriza v Ukraini: peredumo, -i, riziki, shlyahi podolannya: analit. dop. / Ya.A. Zhalilo, K.A. Kononenko, V.M. Yablonskiy [ta in.]; za zag. red. Ya.A. Zhalila. – K.: NISD, 2014. – 132s.

2. Ofitsiyiniy sayt Derzhavnoy sluzhbi statistiki Ukraini [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <http://ukrstat.gov.ua>

3. Dopovid "Pro sotsialno-ekonomichne stanovische Ukraini za sichen-zhovten 2014 roku" vmischue osnovni pokazniki sotsialno-ekonomichnogo rozvitku krayini bez urahuvannya danih po timchasovo okupovaniy teritoriyi Avtonomnoyi Respubliki Krim i m. Sevastopolya [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <http://ukrstat.gov.ua>

4. Formuvannya modeli ekonomichnogo rozvitku Ukraini u pislya krizovomu sviti : analit. dop. / Ya. A. Zhalilo, D. S. Pokrishka, Ya. V. Belinska [ta in.]. – K. : NISD, 2014. – 116 s. – (Ser. «Ekonomika», vip. 14). F 79

5. Innovatsiyiniy rozvitok promislivosti yak skladova strukturnoyi transformatsiyi ekonomiki Ukraini : analit. dop. / O. V. Sobkevich, A. I. Suhorukov, A. V. Shevchenko [ta in.] ; za red. Ya. A. Zhalila. – K. :NISD, 2014. – 152 s. – (Ser. «Ekonomika», vip. 15).

Ярошевская О. В.

Аспекты развития промышленности Украины в условиях системного кризиса

В статье рассмотрены аспекты развития промышленной отрасли Украины под негативным влиянием финансово-экономического и общественно-политического кризиса. Обобщение аспектов современного развития промышленной отрасли подтвердило, что на фоне растущих показателей добавленной стоимости промышленной отрасли в 2014 году, финансово-производственные показатели демонстрируют существенное снижение, что обуславливает убыточность деятельности предприятий. К факторам негативного влияния на развитие промышленного сектора отнесено неблагоприятную конъюнктуру рынка, снижение спроса на продукцию, высокий уровень себестоимости продукции в условиях общего снижения цен, ограничения на экспортные операции в условиях значительной зависимости от их объемов, отток инвестиционного капитала и общая низкая конкурентоспособность продукции.

Ключовые слова: промышленность, машиностроение, ВВП, ВДС, инвестиции, индекс цен, индекс продукции, рынок труда, финансовые результаты до налогообложения, рентабельность, чистая прибыль.

Yaroshevskaya O.

Aspects of industrial development in a systemic crisis in Ukraine.

The article discusses aspects of the development of the industrial sector of Ukraine under the negative influence of the financial and economic and socio-political crisis. Generalization aspects of modern development of the industrial sector confirmed that amid growing value added industrial sector in 2014, the financial and operating data demonstrate a significant reduction, which leads to the loss-making activities of enterprises. Factors negative impact on the development of the industrial sector is related to unfavorable market conditions, decreased demand for products, high cost of production in the context of a general decline in prices, restrictions on the export operations in the face of considerable depending on their volume, the outflow of investment capital and general low competitiveness.

Keywords: industry, engineering, GDP, GVA, investment price index, the index of production, labor market, financial results before tax, return on net income.

Рецензент: Череп А. В. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри «Фінанси» Запорізького національного університету, м. Запоріжжя, Україна.

Reviewer: Cherep A. – Professor, PhD of Economic, Head of Finance Department Zaporizhzhya National University, Zaporozhye, Ukraine.

e-mail: cherep_a_v@mail.ru

Стаття подана
29.12.2014 р.

